

בדין על השינויים בממשלה קרא ח"כ אורי אבנרי ל"ממשלת הליכוד הלאומי"

הפלטניטית. הוחצצה ההזדמנות ליוזמות שלום נועזות, שיכלו לשנות את המערך העולמי והמרחבי, להפוך את ישראל לסובייקט פעיל ויוזם, תחת הפיכתה אובייקט ליוזמות זרות.

מחולל הרה"אסון זה נרשם בחלק מן האחריות ל"עובדה שבמשך שלושה עשר חודשים לא צעדנו אף מילימטר אחד קדימה לקראת השלום."

ואפשר לשאול: הי' אם המשך מצביחתי רום הוא המחייב, כביכול, את המשך קיום ממשלת הליכוד - הי' לאומי או שמא נכון ההיפך - המשך קיום ממשלת הליכוד הלאומי הוא המונע יוזמה ל"חיפול מצביחתי?

מחרות עד מפ"ם - מפלגה אחת

החטא השני של הליכוד הלאומי הוא היעלם אופוזיציה חזקה - חזקה בכמות, לא רק באיכות* - במדינה.

דמוקרטיה אינה יכולה לפעול ללא אופוזיציה גדולה. בהעדר אופוזיציה, מתנחן הפרלאמנט, ולכן אנו עדים בהעדר אופוזיציה, הופכת השררה לשיגרה, מתפשטת ומתנפחת הביורוקרטיה.

בהעדר אופוזיציה, הופכים כל תהליכי השלטון לתהליכים של חלוקת-שלל, של מקח וממכר, של אינטריגות מאחורי הקלעים. והרי הפרשה העומדת היום לדיון - אם אפשר לקרוא לה דיון - היא הדוגמה לכך.

שלושה עשר חודשים אלה, מאז גמר המליחמה ועד היום, הוכיחו דבר שאמרנו אותו במשך שנים: שאין כימעת כל הכרל בין מפלגות המישטר הישן, מחרות ועד מפ"ם, מאגדות ישראל ועד ל"ע.

כל אלה אינן אלא סיעות של מפלגה גדולה אחת. מפלגה זו שלטת עתה במדינה בהארמוניה עילאית. אין בין סיעותיה שום חילוקי-דעות של ממש, אלא רק סכסוכים על חלוקת השלל. שום דבר מהותי אינו מופרד ביניהן, זולת פראזות מימי מתושלה, שגם בעליהן חדלו מזמן לייחס להן חשיבות כלשהי. גם זאת מוכיחה הפרשה העומדת כאן לדיון, על משבריה המבוטחים, שזעזעו כביכול את הליכוד הלאומי.

מבחינה זו אנו נמצאים בדרך המלך למישטר חרימפלגתי, עם כל תופעות ההסתאכות, ההתנוונות וההסתיידות הכרוכות בכך.

האסון של היום השביעי

החטא השלישי של הליכוד הלאומי הוא שגם הוויכוח במרכז הירה הציבורית במדינה. הוויכוח על דיעות מוגדרות, התמודדות של השקפות - אלה הם דמחמצית של דמוקרטיה חיה ופעילה.

אריה כרליעזר (גח"ל): אם אין הבדל ביניי, הם, על מה יכול להיות ויכוח?

אורי אבנרי: אולם ההיסטוריה...

אריה כרליעזר: תשיב. אם אין הבדל ביניי, הם, איזה ויכוח יכול להיות?

אורי אבנרי: גם קודם לא היה ויכוח אמיתי.

אולם באופוריה של הליכוד הלאומי נעלם הוויכוח לגמרי, זולת ההתנצחות בין אישים תאורישררה. אם בכלל עוד יש ויכוח, הריהו מתנהל בין הגופים הקטנים הנמצאים מחוץ למישטר, כמונו, או המתיימרים להיות מחוץ למישטר.

כבוד היושרה, הליכוד הלאומי הוא אסון לאומי.

ממשלה זו, שקמה לצורכי המלחמה, שנועדה לששה ימים, הפכה לאנאכרוניזם כבר ביום השביעי.

לה מתאימות המילים שהטח אוליבר קרומי וול בפני העסקנים של תקופתו: "ישבתם כאן זמן רב מדי, לעומת התועלת שהבאתם. לכו לכם, למען השם - לכו!"

על כך הגיב ראש-הממשלה, בדבריהסיכום שלו:

לוי אשכול: ... איך אומר חברי-הכנסת אורי אבנרי? חשבו שהאופוזיציה תהיה גדולה וחזקה במיפסר. מזה אני מבין שהוא רצה להגיד שהאופוזיציה הקיימת היא חזקה באיכותה...

אורי אבנרי: נכון!

לוי אשכול: אינני רוצה להתווכח על כך, אולי ההזדמנות אחרת, כאשר יובא עניין אחר ל"כנסת, אפשר יהיה להתווכח על ערך האופוזיציה.

כך שממילא יישמר הסטאטוס-קוו, ויתאפשר סיפוח הדרגתי, מחוכם יותר. מישור דוגל במדינה פלשתינית, בפרוצדירה של ישראל ו"פלסטינ"ז בבקשה, השר אלון מוכן גם לכך - להקים יישות פלסטינית כלשהי, מין גטו פלסטיני במובלעת המקוצצת סביב שכם, על חצי מיליון תושביה.

אלון השווה לכל נפש

אילו היתה אפשרות כלשהי להגשמת תוכנית זו, הרי היתה גורמת לאסון ביטחוני.

היא היתה מקימה קו מזיני* חדש לאורך הירדן. קו מזיני מיוחד, שהיה חוצץ בין שני חלקי העולם הערבי. הרי זה כאילו הקימו הצרפתים, בשעתו, את קו מזיני המקורי לא לאורך הגבול הצרפתי, אלא בליבה של גרמניה - כשמיליוני גרמנים מולו, ומיליון וחצי גרמנים מאחוריו. חוששני שהתוכנית כולה לא נועדה אלא לספק אוליבי להתנחלות מיידית לאורך הירדן, התנחלות שתשים לאל כל אפשרות של שלום עם העולם הערבי ועם העם הפלסטיני, התנחלות שתמשוך פעולות-איבה משני הכיוונים, מלפנים ומאחור, כשם שנייריזוכבים מושך את הזוכבים.

אין זו תוכנית לשלום, אלא תוכנית לחוסר-שלום. גם

כבוד היושרה, כנסת נכבדה. אין לנו עניין במלחמה הפרטית הנמושה בין השר אלון והשר דיון. אין אנו רואים את עצמנו כשופטים בתחרות-יופי, או בתחרות על התואר "מר ישראל".

הקסמים האישיים של שני המועמדים לירושל ראש-הממשלה עשויים להשפיע על מעריציהם וחסידיהם. אותנו מעניינת רק שאלה אחת: מה הם מייצגים? מהי עמדתם בהכרעות הגורליות העומדות בפני המדינה? מבחינה זו אין שום הבדל בין שני השרים הנכבדים - ולכן הופכת פרשה זו כולה לקאי-ריקטוריה של מלחמת-דיאדוכים*.

אף אחד משניהם אינו קם ואומר: זו גישתי, זו תוכנית, והו חזוני. שניהם מציעים את עצמם - מבלי להציג "אני מאמין" כלשהו.

כל אחד מהם הוא נץ וגם יונה, גם יונץ וגם נציץ. גם מדבר על שלום, וגם אץ לחברון.

כל אדם והדין שלו

השר דיון דוגל חליפות פעם בסיפוח השטחים, פעם בהחזרתם לירדן ולמצרים, ופעם בהקמת יישות פלשתינית. הוא מצליח לבלבל לא רק את האוייב, אלא גם את הידיד - ואולי גם את עצמו.

יש לא רק "דין לכל עת", כפי שאמרה

למען השם -

לכו!

מבחינה זו אין השר אלון שונה מהשר דיון. יש גם "אלון לכל עת", "אלון לכל דיעה", אלון השווה לכל נפש.

לכן, כבוד היושרה, אין לנו עניין במלחמת-דיאדוכים שבתוך המישטר. אין אנו מהווים אופוזיציה לעסקן פלוגי או לשר אלמוני בתוך המישטר. אנו מהווים אופוזיציה למישטר כולו.

בהצביענו היום, נגד הזדעת הממשלה, אנו חוזרים ומביעים אי-אמון טוטאלי בממשלת הליכוד הלאומי כולה, על כל אישיה, סיעותיה ומפלגותיה.

אכן על כל מיל

שלושה הם חטאי הליכוד הלאומי, ועל שלושם לא נמחל.

החטא הראשון הוא חוסר כל יכולת להחליט החלטה ברורה בשעה גורלית זו, כאשר דרושה החלטה אמיצה, נועזת ובעלת מעוף.

אצטט כאן את דברי "האדם השלישי", המועמד השלישי לראשות הממשלה...

קריאות: מי זה?

אורי אבנרי: חכו.

...דברי האדם השלישי לאמור: "לדעת רוב הציבור בישראל, חובת הממשלה היא לא לשמור על האחדות, אלא להגיע לידי החלטה."

"אם אומנם אפשר יהיה להגיע לידי החלטה כזו פה-אחד - מה טוב, אך אם לא, תהיה החובה הראשונה של הממשלה, ועצם זכותה להתקיים, בקבלת החלטה באמצעות הרוב. אין זכות לממשלה להשתמש מהחלטות ולהצביע על עצמה בגאווה ולומר: לא קיבלתי החלטות. אך ראויא כמה מאוזנות אנוכי."

כפי שמעיד הניסוח המלוטש, אלה הם דברי השר אבא אבן בעיתון אנגלי. אכן, יש גם "אבן לכל עת", "אבן לכל אדם", אבן על כל מיל.

בינתיים אבדה שנה שלימה בחוסר חל לט ה, ועל כן גם בחוסר פעולה.

לא נוצלה ההזדמנות ההיסטורית להיברות עם האומה

* מזינו - שריהבטחון הצרפתי שעל שמו נקרא קו הביצורים "הבלתי ניתן לפריצה", שנפרץ בנקל על-ידי המרשל רומל בשנת 1940.

אוליבר קרומול

הסופרת השנונה סילבי קשת, אלא גם "דין לכל אדם", "דין לכל דיעה", "דין לכל טעם", "דין כבקשתך".

המשמעות של "תוכנית אלון"

ואילו השר אלון - סגן ראש-הממשלה אלון - הוא אדם שיטתי יותר. הוא הצליח לשלב את כל הנימות האלה בתוכנית אחת ויחידה, היא "תוכנית-אלון", שפורסמה - לא במקרה - ערב העלאתו בדרגה הממשלית. מהי תוכנית-אלון זו?

מי שדוגל בהחזרת שטחים - מציע לו השר אלון את החזרת כל הגדה המיושבת למלך חוסיין.

מי שרוצה בסיפוח שטחים - מציע לו השר אלון לא רק את סיפוח ביקעת-הירדן מייד, אלא גם את הבטחון המוחלט ששום מנהיג ערבי אינו מסוגל לקבל את תוכניתו.

* דיאדוכים: המצביאים היוונים שלחמו ביניהם על ירושת אלכסנדר מוקדון.

שום דבר, והבקבוקים ימשיכו להתגלגל.

ההסתה נגד הרופאים

הסתדרות הרופאים התלוננה על כך שהממ של איה נוקטת שום פעולה בעניין ההסתה הפרועה של החוגים הדתיים הקיצוניים נגד הרופאים, על רקע ניתוחיהם. והי

שרי-הממשלה ששון: עם כל הכבוד, האם חברי-כנסת אינו מתפלג שנים וזכירים לכל ראשי המדינה, פרט למשטרה, שהיא צריכה לחקור בזדרי האם זה מיקרי? לתשומת-לב ההסתדרות הרפואית וחבריה. (אנכ: קיבלנו מחמאה נדירה מפי שרי-הברי (המשך בעמוד 20)